

Tantárgy: MIKROBIOLÓGIAI MÉRŐMÓDSZEREK

Kód: AOMBMM4

ECTS Kredit: 4

A tantárgyat oktató intézet: Mikrobiális Biotechnológiai és Sejtbiológiai Tanszék

A tantárgy felvételére ajánlott félév: 4.

Melyik félévben vehető fel a tárgy: tavaszi

A tantárgyfelvétel előfeltétele(i): Prokarióták élettana, molekuláris virológia

Kontaktórák száma:

előadás: **0**   szeminárium: **15**   gyakorlat: **45**

Előadó tanár: Dr. Pusztahelyi Tünde egyetemi docens és munkatársai

Tanulmányi felelős: Dr. Pusztahelyi Tünde egyetemi docens
pusztahelyi.tunde@science.unideb.hu

A kurzus célkitűzései: Fejlettebb szintű mikrobiális laboratóriumi technikák elsajátítása, differenciált szakmai anyag a gyakorlati készségek és képességek fejlesztésére. A megfelelő mikrobiológiai laboratóriumi elméleti háttér gyakorlatba történő áthelyezése. Laboratóriumi számítási készség fejlesztése, adatelemzés és értékelés gyakorlása.

A kurzus rövid leírása: Heterológ expresszió élesztő és *E. coli* rendszerben. A fehérje előállítás optimalizálása kísérleti fermentoros körülmények között. Antimikrobiális anyag biológiai értékmeghatározására alkalmazott technikák. Fehérjék immundetektálása ELISA eljárással, dot-blotban, ELIFA eljárásban. Antitest titermeghatározása. Fehérjék aktivitásának mérése. Bázikus és savas jellegű fehérjék vizsgálata. Izoenzim analízis gélelektroforézissel. PCR technikák. Tail PCR. RNS izolálás. RT-PCR alapjai. Nukleinsav gélelektroforézis.

Kötelező irodalom: -

Vizsga típusa: gyakorlati jegy

Óraszám/félév:

Előadás: 0
Szeminárium: 15
Gyakorlat: 45

Tematika:

1. hét

Szeminárium: Balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatás. Sejtkoncentráció meghatározás módszerei. A mikrobiális növekedés vizsgálata.

Gyakorlat: Bakteriális sejtkoncentráció mérése denzitometriával. Spóraszámlálás sejtszámláló kamrában.

2. hét

Szeminárium: DNS és RNS koncentráció meghatározásának módszerei, a nukleinsav méretének meghatározási lehetőségei.

Gyakorlat: Plazmid izolálás és horizontális gélelektroforézis.

3. hét

Szeminárium: Heterológ fehérjeexpressziós lehetőségek. Expressziós vektorok.

Gyakorlat: E. coli heterológ expressziós rendszer indukciója.

4. hét

Szeminárium: Fehérjeexpresszió élesztő rendszerben.

Gyakorlat: Expressziós rendszer alkalmazása.

5. hét

Szeminárium: Kísérleti fermentor bemutatása.

Gyakorlat: Fehérjeexpresszió optimalizálása.

6. hét

Szeminárium: Antimikrobiális anyagok biológiai értékmeghatározása.

Gyakorlat: Antimikrobiális hatóanyag tesztelése. MIC érték meghatározása.

7. hét

Szeminárium: Fehérjék elleni antitest képzés gyakorlati jelentősége.

Gyakorlat: Antitest titer megállapítása.

8. hét

Szeminárium: Immunológiai módszerek. Szilárd hordozón és folyékony fázisban történő detektálási típusok.

Gyakorlat: ELISA eljárás alkalmazása. ELIFA eljárás ismertetése. Dot blot.

9. hét

Szeminárium: Fehérjék szerkezetének vizsgálati lehetőségei. Vertikális gélelektroforézis. Fehérje méret és szerkezet meghatározási lehetőségek. 1D és 2D gélelektroforézis összevetése.

Gyakorlat: Ismeretlen fehérje méretének meghatározása vertikális gélelektroforézisben.

10. hét

Szeminárium: Savas és bázikus jellegű fehérjék gélelektroforézise. Hidrofób és hidrofil fehérjék detektálásának lehetőségei.

Gyakorlat: Coomassie és ezüst festés.

11. hét

Szeminárium: Izoenzimek vizsgálati lehetőségei.

Gyakorlat: Izoenzim analízis antitesttel.

12. hét

Szeminárium: Az enzimaktivitás mérésének elvei.
Gyakorlat: Glükózaminidáz aktivitás mérése eltérő körülmények között.

13. hét

Szeminárium: A molekuláris technikák a mikrobiológiában. PCR alkalmazási lehetőségek. Nested PCR, tail PCR, RT-PCR, long PCR, RT-PCR.
Gyakorlat: PCR reakció összeállítása.

14. hét

Szeminárium: Génkönyvtárak és metagenomikai alapok.
Gyakorlat: PCR termék vektorba illesztése. cDNS könyvtár készítésének alapjai.

15. hét

Szeminárium: Számítási feladatok és a jegyzőkönyv konzultációja.

Tantárgyi követelmények:

Követelményszint: A gyakorlatokon és szemináriumokon való részvétel kötelező, hiányzás esetén a gyakorlatvezetővel való megbeszélés után pótolható. A hallgatók gyakorlati jegyzőkönyv formájában számolnak be tudásukról.

Index aláírás: feltétele a gyakorlatokon és szemináriumokon való eredményes részvétel és a gyakorlati jegyzőkönyv benyújtása

Vizsga típusa: gyakorlati jegy

Érdemjegy javítás: a gyakorlati anyagból történő beszámolóval lehetséges